

***Nacionalni centar za vanjsko
vrednovanje obrazovanja***

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI TI

HRVATSKI JEZIK

niža razina

NACIONALNI ISPIT
travanj 2008.

UPUTE

Pozorno slijedite sve upute. Ne okrećite stranicu i ne rješavajte test dok to ne odobri dežurni nastavnik.

Nalijepite identifikacijsku naljepnicu u označeni okvir na naslovnoj stranici te na list za koncept.

Ispit traje 180 minuta bez prekida.

Ponuđena su dva zadatka otvorenoga tipa. Pozorno pročitajte oba zadatka i priložene tekstove. Odaberite samo jedan zadatak koji Vama najviše odgovara.

Svoj školski esej obvezno pišite pisanim slovima. Eseji pisani velikim tiskanim slovima, neuredno ili nečitko ne će se vrjednovati i dobit ćete nula (0) bodova.

Pišite crnom ili plavom kemijskom olovkom ili nalivperom.

Ispitni materijal sastavljen je od ispitne knjižice i listova za koncept.

Listovi za koncept priloženi su posebno kako bi Vam se olakšalo služenje polaznim tekstovima.

Dobro je da napišete i koncept, bar u natuknicama, kako bi čistopis eseja bio što dotjeraniji i uredniji.

Želimo Vam puno uspjeha!

1. zadatak – raspravljački školski esej

Pred Vama je odlomak iz feljtona *Zagrebulje* Augusta Šenoa.

Pozorno ga pročitajte, a zatim i smjernice za pisanje školskoga eseja na sljedećoj stranici. Redoslijed ponuđenih smjernica ne obvezuje Vas u Vašem oblikovanju eseja.

Svoj školski esej oblikujte kao zaokruženu cjelinu (uvod, razradba, zaključak). Možete se poslužiti listovima za koncept, a zatim svoj školski esej uredno prepisite na listove za čistopis.

Pazite da Vaš školski esej bude pravopisno i gramatički točan. Školski esej treba imati od 500 do 700 riječi.

Draga hrvatska čitateljice, koja ćeš živjeti u gradu Zagrebu poslije 500 godina, tebi da rekнем danas riječ. Nadam se svakako da nas donde neće biti izjeli kojekakvi mili prijatelji kojih, hvala Bogu, imamo ko na krunici zrnja, nadam se da će Zagrepkinje i onda hrvatski čitati, pače više nego sada. Ti ćeš živjeti u svjetskom gradu Zagrebu, šetati po gradskom korzu kraj obale savske, ti ćeš gledati kako dolaze dvokatni parobrodi iz Crnog mora do Zagreba, ti ćeš u velikom kazalištu na Ciglanu gledati prvu junakinju mostarskog ili slušati prvog tenora sarajevskog kazališta, koji su došli u Zagreb „gostovati”. Ti ćeš biti uopće velegradska gospođica. No radoznala bit ćeš sigurno kako god i sadanje djevojke, jer se ta ženska vlastitost nikada ne mijenja. Zato će ti se možda nametnuti pitanje: Kakve bijahu Zagrepkinje prije 500 godina? O tom hoću da ti koju rekнем.

(...)

Mjesečina i mršava plinska svjetiljka sja među tamnim kestenima na Strossmayerovoj promeni. Noć je romantična. Po šetalištu obilazi jedno dvadesetak Zora, Ljudmila, Ljuboslava, Miloslava i Branislava, a uz njih kreće se uzdišući četa mladih Zvonimira, Milivoja, Dobrislava, Branimira. Kesteni dršću od silnih ljubavnih uzdaha koji se u lerhenfeldskom dijalektu uspinju k zvijezdama.

(...)

Za nekoliko mjeseci možeš u novinama čitati: „Gospodin Zvonimir uzimlje gospođičnu Ljudmilu.” Zvonimir je veliki patriot, on će planuti za spas domovine, ukoliko to okolnosti dopuštaju; u više sjednica govorio je žestoke rodoljubive govore. Ljudmila zaboravila povijest, zemljopis i slovnice, zaboravila je Chopina i Mendellsohna, zapamtila je iz Olendorfa samo bon jour i bon soir, ostala je vjerna samo *Bazaru* i *Korneliji*. Zvonimir povraća se kući i oboje stanu zijevati u lerhenfeldskom dijalektu. Zvonimir i Ljudmila imaju djece, same „slave” i „slavice”, same „mire” i „mile”, jer čovjek narodan biti mora, pa je već i gospođa Ljudmila bila odabranicom u nekom narodnom društvu, ali i mali „slavi” i „slavice”, te „mirčići” i „milice” izjavljuju svoja čuvstva opet lerhenfeldskim dijalektom, jer se gospođi drukčije neće ili jer nijednog jezika na svijetu ne umije. I tako vam je to bez kraja i konca. Romantične li biografije, je l’? O takvih patriotskih obiteljskih crtica mogao bih na stotine nacrtati, bez kraja i konca, i pitao bih se pri tom: zašto u toliko mladih grudi mjesto ružice raste kopriva, mjesto ljubice božur, mogao bih se pitati da l’ je kod babilonske kule postao hrvatski jezik samo zato da čitamo u njem oglase i da tim jezikom deklamujemo kod parada, mogao bih ti, draga čitateljice, poslije 500 godina doviknuti da sila Zagrepkinja od g. 1877, nemaju – ali čuj, pod mojim prozorom sastalo se upravo pet-šest domorotkinja te preklapaju mlo lerhenfeldskim dijalektom.

„Vienac”, 1877.

Smjernice za pisanje

Pozorno pročitajte ulomak iz Šenoina feljtona *Zagrebulje*. Svoj školski esej napišite u obliku pisma kojim odgovarate na Šenoino pismo. Ukratko mu predstavite svoju generaciju.

Imamo li u današnjoj Hrvatskoj sličnih jezičnih problema kao što je ovaj na koji upozorava Šenoa? Navedite primjere.

Jesu li se ostvarile Šenoine vizije razvoja grada?

U svojem se pismu kratko osvrnite i na njegova djela koja ste pročitali. Koje ste njegovo djelo posebno doživjeli? Objasnite zašto. Koji Vam je njegov lik najdraži? Obrazložite zašto ste ga izdvojili.

Koliko smo u današnjem vremenu udaljeni od Šenoina teksta i iznesenih problema?

2. zadatak – interpretativni školski esej

Pred Vama je odlomak iz djela *Novela od Stanca* Marina Držića.

Pozorno ga pročitajte, a zatim i smjernice za pisanje školskoga eseja na sljedećoj stranici. Redoslijed ponuđenih smjernica ne obvezuje Vas u Vašem oblikovanju eseja.

Svoj školski esej oblikujte kao zaokruženu cjelinu (uvod, razradba, zaključak). Možete se poslužiti listovima za koncept, a zatim svoj školski esej uredno prepisite na listove za čistopis.

Pazite da Vaš školski esej bude pravopisno i gramatički točan. Školski esej treba imati od 500 do 700 riječi.

(...)
STANAC

Zdrav, mili moj braće, ovo ni sam ne znam!
Sinočka u ovi grad uljezoh čestiti,
u kom ni star ni mlad ne ktje me primiti
na stan svoj; ter ne znav, kud se inud svrnuti,
k vodi idoh ovdj uprav da bih počinuti.
Studena vodica umjesto pr' jatelja
ter mi družica, a kami postelja;
i meni t' nije spat nego bdjet i javi
danicu svitlu zvat da bil dan objavi,
u noćnoj da tmasti zločinac ki mene
ne bude pokrasti kon vode studene.
Tržak sam donio: kozlece, grudicu,
od šta sam ončas mnio primiti aspicu.
Ovdj sam toj takoj; ma nu mi kaži sad
tko si ti, brate moj, er ti sam veomi rad.

DŽIVO

S Gacka sam trgovac, govedi trgujem,
vri mi pritio lonac, dužan se ne čujem;
putujem na suho, more mi drago nî,
spim s uha na uho, zlo mi se i ne sni;
u vjeru se davam, jamac se ne hitam,
na vrat ne prodavam, mo' e posle činim sam.

STANAC

Ti s' neki razumnik, viđu ja, brate moj;
ja dosad nijesam vik besjedit čuo takoj.

DŽIVO

Ako je ki razum i mudros u meni,
taj mudros ni taj um od Gacke, brate, nî.
Ja prvo u ovi grad kad dođoh čestiti
bijeh star a ne mlad jak sam sad viditi.

STANAC

Koje je čudo toj?!

DŽIVO

U ovi grad jednome ja dođoh na Ivanjdan
i srjećom mojome ne nađoh nigdi stan,
ter k vodi tuj sjedoh u ovoj prem dobi;
tuj malo pojedoh, pak me sanak dobi.

(...) Probudih se u taj čas
i vidjeh kon vode, tuj gdje s' ti, gdi vile
tanačce izvode gizdave i mile.

S sobom me na dvore tej vile vodiše
i mene do zore slastima pojiše.
Svukoh se od tada iz kože jak zmija,
opade mi brada, idoše dlake tja;
a mlada kožica lašti se na meni
kakono plitica na kojoj pisma nî.

Marin Držić

Smjernice za pisanje

Napišite u kojem književnome razdoblju stvara Marin Držić te navedite najmanje tri obilježja toga književnoga razdoblja.

Prisjetite se naslova djela u kojem kao dramska lica sudjeluju Dživo i Stanac te na temelju naslova objasnite odnos Džive prema Stancu. Ukratko navedite na čemu se temelji sukob u djelu, ali pritom nemojte prepričavati sadržaj, već izdvojite najmanje dva sukoba koja smatrate važnima.

Na temelju govora uočite i napišite što razlikuje lica. Promatrajući Stančeve riječi s početka ulomka, zaključite i napišite kako se Stanac osjeća. Svoj odgovor potkrijepite navodima iz teksta.

Prisjetite se što se na kraju djela dogodilo Stancu i u zaključku iznesite svoj stav o postupcima mladića prema njemu.

123456-99-99

Ovim prostorom koristi se ocjenjivač. Molimo Vas, nemojte u njega ništa upisivati.

Area with horizontal lines for writing.

123456-99-99

123456-99-99

Ovim prostorom koristi se ocjenjivač. Molimo Vas, nemojte u njega ništa upisivati.

Area with horizontal lines for writing.

123456-99-99

123456-99-99

Ovim prostorom koristi se ocjenjivač. Molimo Vas, nemojte u njega ništa upisivati.

Area with horizontal lines for writing.

123456-99-99

123456-99-99

Ovim prostorom koristi se ocjenjivač. Molimo Vas, nemojte u njega ništa upisivati.

Handwriting practice lines (20 horizontal lines).

123456-99-99

123456-99-99

Ovim prostorom koristi se ocjenjivač. Molimo Vas, nemojte u njega ništa upisivati.

Area with horizontal lines for writing.

123456-99-99

Identifikacijska
naljepnica
PAŽLJIVO NALIJEPI TI

Koncept

123456-99-99

List za koncept

Concept

00

123456-99-99

List za koncept

Concept

00

123456-99-99

List za koncept

Concept

00